

HOSIA

(Da:i Sia: - Hosea; Modu - Hosea; Bisini - Hosea)

Hidadea Sia:

Balofede dunu (Gode Sia: Alofesu dunu) ea dio amo Hosia da Isala:ili soge (musa: Isala:ili fi da afafai amola Yuda fi da gagoe [south] esalu, ilia soge Yuda dio asuli amola Isala:ili fi eno da gagoe [north] esalu, ilia soge Isala:ili dio asuli) amo ganodini Gode Ea sia: olelesu. Balofede dunu A:imose da Isala:ili fi ilima olelelalu, fa:no Hosia da sia: olelesu. Amo esoha, Isala:ili da bidi doaga:su bagade ba:i. Amalalu, Samelia (Isala:ili soge bisili moilai bai bagade) da ode 721 Y.H.M. amoga dafai dagoi. Asilia dunu da ilima osa:le heda:le, ilia fi dunu huluane mugululi asi. Hosia da Isala:ili dunu ilia loboga hamoi 'gode' ilima sia:ne gadosu hou amola Hina Godema baligi fa:su hou ba:beba:le, bagade da:i dioi galu.

E da uda (Gouma) lai amola amo uda da ema bagade baligi fa:su. Isala:ili dunu da ea uda ema hamoi defele, Hina Godema bagadewane baligi fa:su, e sia:i. Amaiba:le, Isala:ili dunu ilia da Hina Gode Ea ougi bagade se ima:ne fofada:su ba:mu, e da sia:i. Be fa:no, Isala:ili dunu da Gode Ea asigidafa hou bu ba:mu, amola ilia da Ea dogolegei fidafa bu esalumu. Ninia da Hosia 11:8 amo ganodini, Gode Ea asigidafa ba:sa, amo Hina Gode da amane sia:i, "Isala:ili fi! Na da habodane dili fisima:bela? Na da dili yolesimusa: hame dawa:. Bai Na da dili dogolegeiba:le, Na dili

yolesimu logo da ga:iba:le. Na dilima asigi hou da baligili gasa bagade ba:sa.”

Sia: Dedei

1 Hosia da Uda Lai amola Mano Lalelegei...Sia:alalo 1:1-3:5

2 Hina Gode da Isala:ilima Se Imunu...Sia:alalo 4:1 - 13:16

3 Hina Godema Sinidigima:ne Sia: amola Hina

Gode da Isala:ilima bu Hahawane Ima:ne Ilegei...Sia:alalo 14:1 - 9

HOSIA

¹ *Hina Gode da Hosia (Bialai egefe) ema sia: adole i. Amo esoha galu, Asaia, Youdame, A:ihase amola Hesigaia da Yuda dunu fi ilima hina bagade galu. Amola Yelouboua:me (Yihoua:se egefe) da Isala:ili fi amo ilia hina bagade esalu.

Hosia ea Uda amola Elea Manolali

² Hina Gode da bisili Hosia ea lafidili Isala:ili fi ilima adomusa: galea, E da Hosiamana amane sia:i, “Di da asili uda lama. Be dia uda da di baligi fa:mu, amola dia mano da dia uda ea hou defele, hame nabasu mano ba:mu. Amo defele, Na fi dunu ilia da Na yolesili, baligi fa:i dagoi. ³ Amaiba:le, Hosia da Dibala:ime ea uda mano Gouma amo lai dagoi. Amalalu ela da dunu mano lalelegei. ⁴ †Amalalu, Hina Gode da Hosiamana amane sia:i, “Dia mano ea dio Yeseliele asulima. Bai Na da gadenenewane Isala:ili hina bagade ema se nabasu bagade imunu. Amo

* **1:1:** 2 Hina bagade 14:23-15:7,15:32-16:20,18:1-20:21; 2 Hou Olelesu 26:1-32:33; † **1:4:** 2 Hina bagade 10:11

se imunu ea bai da ea aowa Yihiu da musa: Yeseliele moilai bai bagadega dunu bagohame medole lelegei. Na da Yihiu ea fi ouligisu hou dagolesimu.

⁵ Amola amo esoha, Na da Yeseliele Fago ganodini, Isala:ili fi ilia gegemusa: sasanega:nanusu wadela:lesimu.

⁶ Gouma da mano eno lalelegei. Waha lalelegei amo da uda mano. Hina Gode da Hosiama amane sia:i, “Ea dio ‘Ema hame asigisa’ asulima. Bai Na da Isala:ili dunu huluanema bu hame asigimu, amola ilia wadela:i hou bu hame goglema:ne olofomu.

⁷ Be Na da Yuda dunuma asigimu. Na, ilia Hina Gode, da ili gaga:mu. Be amo gaga:su hou Na da gegesu amoga amola gegesu dadi amola gegesu gobihei sedade amola hosiga fila heda:le gegesu dunu, amoga hame hamomu.

⁸ Gouma da ea uda mano dodo fisilalu, abula eno agui ba:i. Amalu dunu mano eno lalelegei.

⁹ Hina Gode da Hosiama amane sia:i, “Mano ea dio ‘Na fi dunu hame’ amo asulima. Bai wali Isala:ili dunu da Na fi dunu hame. Amola Na da ilia Gode hame.”

Isala:ili Fi Dafai da bu Walesi Dagoi Ba:mu

¹⁰ †Isala:ili dunu fi da afadenene hano bega: bosoda:i dialebe agoai ba:mu. Bagadeba:le, idimu da hamedei ba:mu. Wali, Gode da ilima amane sia:sa, “Dili da Na dunu hame,” be eso da misunu amoga E da ilima amane sia:mu, “Dilia da Esalalalusu Gode Ea mano esala.” ¹¹ Yuda fi dunu amola Isala:ili fi dunu ilia da bu gilisili fi afae hamoi ba:mu. Amola ilia da dunu afae

† 1:10: Louma 9:26

amo ili ouligima:ne ilegemu. Amola ilia fi da bu heda:mu amola ilia soge ganodini hahawane esalumu. Dafawane! Yeseliele ea eso misunu hou da hou bagadedafa ba:mu.”

2

¹ “Amaiba:le, dia na:iyado Isala:ili dunu ilima amo dio asulima, “Gode Ea fi dunu” amola “Hina Gode da ilima asigisa.”

Gouma da Baligi Fa:su Uda - Isala:ili da Baligi Fa:su Fi

² “Na mano dilia! Dilia ha:giwane dilia amema edegema. E da wali na uda hame. Amola na da wali ea dunu hame. Amola inia: dunu adole lasu hou amola hina da:iga bidi lasu hou yolema:ne ha:giwane sia:ma. ³ Be e da dilia sia:i defele hame hamosea, Na da ea abula gagadelale fasili, bu da:i nabado hi musa: emea lalelegei amo defele ba:ma:mu. Amola Na da e soge hano hamedei amola ifa hame heda:i, amo defele hamomu. Amola e da hano hanaga bogomu. ⁴ - ⁵ Na da ema amola ea manoma hame asigimu. Bai ea mano da inia: wamomanoba:le, e da hame gogosiasa amola hame beda:sa. Amola uda da hisu amane sia:i, ‘Na da na gilisili golabe dunu ilima masunu. Ili da nama ha:i manu amola hano, sibi hinabo, abula, olife susuligi amola waini hano iaha.’

⁶ Amaiba:le, Na da asili, aya: gaga:nomei aya: lidili, ea masunu logo hedofama:ne gagomu.

⁷ E da ea sasagesu dunu gagumusa: hehenamu amomane hame gagulaligimu. Ea da amo hogomu be amomane hame ba:mu. Amalalu,

e da amane sia:mu, 'Na ni musa: fi dunu ema sinidigimu. Amola musa: esalusu amo dawa:le, waha esalebe we dawa:loba da musa: esalusu amo da defeadafa dawa:sa.' ⁸ Ea da gagoma, waini, olife susuligi, silifa amola gouli amoga Ba:ilema nodone sia:ne gadosu. Be amo liligi huluane Na da ema i dagoi, amo e da hamedafa dawa:i. ⁹ Amaiba:le, na da gamisu eso amoga gagoma amola waini hano Na ema i, amo bu Ni lamu. Amola wulo amola abula Na ema gasisa:lima:ne i, amo bu Ni lamu. ¹⁰ Amola Na da ea sasagesu dunu ilia si da:iya ea abula sali gagadelale fasimu. Amola Na gasa bagadeba:le, e da enoga gaga:mu hamedei ba:mu. ¹¹ Na da ea lolo nabe gilisisu huluane, ea odega amola oubiga amola Sa:bade amola sia:ne gadosu gilisisu, amo huluane Na da dagolesimu.

¹² Na da ea waini efe sagai amola figi ifa (amo da ea gilisili golabe dunu ilia da ema dabe agoane i e da sia:su) amo huluane wadela:lesimu. Na da amo wadela:lesisia, soge da hafoga:i wadela:i soge agoane ba:mu. Amola sigua ohe da amo wadela:lesimu.

¹³ Na da ema se bagade imunu. Bai eso bagohame, e da Na gogolele, ogogosu 'gode' Ba:ile ema gabusiga: manoma gobebe salasu amola nina: hamosu liligi gaga:ne ea sasagesu dunu ilia ahoabe fa:no bobogesu," Hina Gode da sia:i dagoi."

Hina Gode da Ea fi Dunuma Asigisa

¹⁴ "Amaiba:le, Na da e bu hafoga:i sogega oule masunu. Amogawi, Na da e Nama bu

sinidigima:ne, asigi sia: sia:mu. ¹⁵ *Na da ea musa: waini efe sagai duga:i amo ema bu imunu. Na da Bidi Hamosu Fago afadenene, bu hahawane misunu logo holei agoane hamomu. E da ea a:fini esoga Idibidi yolesili, Nama asigi galu. Amo defele, e da Nama bu asigimu. ¹⁶ Amasea, e da bu Nama 'Nagoa' sia:mu. E da Nama 'Na Ba:ile' amo bu hame sia:mu. ¹⁷ Amola e da Ba:ile ea dio bu hamedafa sia:ma:ne, Na da hamomu.

¹⁸ Amo esoha, Na da sigua ohe amola sio fi huluane ilima gousa:su hamomu. Ilia da Na fi dunu hamedafa wadela:lesima:ne, Na da gousa:su hamomu. Amola Na da Isala:ili sogega gegesu liligi (gobihei sedade amola dadi) amo huluane samogele fasimu. Amasea, Na hamobeba:le, Na fi dunu da olofole amola gaga:iwane esalumu.

¹⁹ Isala:ili fi! Na da di Na uda hamomu!

Na da di hamedafa yolesimu.

Na da dima asigidafa hou amola gogolema:ne olofosu hou olelemu.

Amola di da Na udadafa agoane esalalalumu.

²⁰ Na da Na dafawane ilegei sia:i noga:le ouligili, di Na udadafa hamomu.

Amola di da Nama dia Hina Godedafa sia:mu.

²¹ - ²² Amo esoga Na da Na fi Isala:ili dunu ilia sia:ne gadosa adole ba:i liligi ilima imunu.

Na da gibu defele imunu. Amasea, osoboga gagoma amola waini fage amola olife fage bagade heda:lebe ba:mu.

* 2:15: Ya:mese 7:24-26

23 †Na da hamobeba:le, Na fi dunu da ilia sogega
 hahawane amola bagade gaguiwane esalebe
 ba:mu.
 Na da musa: Na fi dunuma, 'Ilima hame
 Asigisa' dio asuli.
 Be Na da ilima asigidafa hou bu olelemu.
 Amola Na musa: Na fi dunuma 'Na fi dunu
 hame' dio asuli.
 Be Na da fa:no 'Dilia da Na fidafa dunu' ilima
 sia:mu.
 Amola ilia da Nama amane sia:mu, 'Di da
 ninia Gode.' "

3

Hosia amola Baligi Fa:su Uda

¹ Hina Gode da nama amane sia:i, "Dia uda da di baligi fa:le, asili, eno sasagesu dunuma gilisili golasa. Be amo mae dawa:le, di ema asili, bu asigidafa hou olelema. Na fi dunu da sinidigili, ogogosu 'gode' ilima fa:no bobogele, ilima hafoga:i waini fage gobelesalimusa: gaguli ahoa. Be Na da ilima asigisa. Amo defele, dia baligi fa:su udama asigima." ² Amaiba:le, na da na uda bu bidiga lamusa:, silifa fage¹⁵ amola bali¹⁵⁰ gilogala:me amo i. ³ Na da ema amane sia:i, "Di da eso bagohame ouesaloma! Amo esoga, di da dina: da:i bidi hame lamu amola eno dunuma gilisili hame golama:mu. Amola amo esoga, na di bu lamusa:ne ouesalumu." ⁴ Amo hou defele, Isala:ili dunu da hina bagade hame, amola ouligisu dunu hame gala udigili ouesalumu. Iliada gobelesalasu hou hame, sema gele ganumu

† 2:23: Louma 9:25; 1 Bida 2:10

hame, loboga hamoi ogogosu 'gode' hame gala, amola liligi amoga ilia ba:la:lusu hamosa, amo hame gala, eso bagohame udigili ouesalumu. ⁵ Be eso da misunu amoga Isala:ili dunu da ilia Hina Godedafa amoma bu sinidigimu. Amola ilia da Da:ibidi egaga fi dunu afae ema sinidigimu. Amasea, ilia da Hina Godema bu beda:iba:le, Ea hahawane dogolegele iasu liligi bu ba:mu.

4

Hina Gode da Isala:ili Fi ilima Diwaneya Udidi

¹ Hina Gode da Ea fi dunu Isala:ili soge ganodini esala, ilima diwaneya udidisa. Isala:ili fi! Ea sia: nabima! E da amane sia:sa, "Noga:i fa:no bobogesu hou amola asigi hou da Isala:ili soge ganodini hamedafa gala. Amola Na fi dunu da Na da Godedafa hame sia:sa. ² Ili da sia: dafawane ilegei amo giadofasa. Ili da ogogosa amola fane legesa amola wamolasa amola inia uda adole laha. Wadela:i hou da bagade heda:sa amola ilia da fane legesu hou mae fisili hamonana. ³ Amaiba:le, ilia soge da hafoga:i hamoi dagoi ba:mu amola liligi huluane amogawi esalebe da bogogia:i dagoi ba:mu. Ohe huluane amola sio amola menabo huluanedafa da bogogia:i dagoi ba:mu."

Hina Gode da Gobebe Salasu Dunu ilima Diliwaneya Udidisa

⁴ Hina Gode da amane sia:sa, "Isala:ili dunudafa ilima mae diwaneya udidima amola gagabole mae sia:ma:ma! Na da dili gobebe salasu dunu dilima fawane egane sia:sa.

⁵ Esohaga amola gasia dilia da udigili gagaoui agoane hawa: hamonana amola balofede dunu da dili defele hamosa. Na da dilia ame Isala:ili amo wadela:lesimu.

⁶ Na fi dunu da Nama Na da Godedafa hame sia:beba:le, ilia da wadela:lesi dagoi ba:mu. Dilia gobelesalasu dunu da Nama Na da Godedafa hame sia:sa amola Na olelesu hame naba. Amaiba:le, Na da dilia gofelalia Nama gobelesalasu hamoma:ne hame ilegemu.

⁷ Dilia gobelesalasu dunu idi da heda:sea, dilia Nama wadela:i hou hamobe da amo defele heda:sa. Amaiba:le, Na da wali dunu da dilima nodosu hou hamosa amo afadenene, ilia dilima higamu, amola dilia da gogosiamu. ⁸ Na fi dunu da wadela:le hamobeba:le, dilia da bagade gaguiwane ba:sa. Amaiba:le, dilia da ili baligiliwane wadela:i hou hamoma:ne, dilia da hanai. ⁹ Dilia da Isala:ili dunu ilia se nabasu defele lamu. Na da dilima se imunu. Amola dilia wadela:i hou hamobeba:le, dilima dabemu.

¹⁰ Dilia da gobelesalasu amoga dilia la:idi amo nanu, bu ha:i ba:mu. Dilia da mano lasu 'gode' ilima nodone sia:ne gadomu, be dilia da mano hame lamu. Bai dilia da Nama baligi fa:le, eno ogogosu 'gode' ilima fa:no bobogelala."

Hina Gode da Ogogosu 'gode' ilima Nodone Sia:ne Gadosu Hou amoma Fofada:sa

¹¹ Hina Gode da amane sia:sa, "Na fi dunu da waini hano yaolo amola gaheabolo bagade nabeba:le, gagaoui agoane hamosa. ¹² Iliada udigili ifa amoga hobeamisunu hou adole ba:sa. Ifa da ilia dawa:mu hanai liligi ilima adole iaha. Iliada Na yolesi dagoi. Uda amo da hina: da:i

bidi lasu defele, ilia: da:i ilia da ogogosu 'gode' ilima i dagoi. ¹³ Ilia goumi da:iya sema sogebi amoga gobelesalasu hou hamonana amola agolo da:iya ifa sedade amomodai haguduga gabusiga: manoma gobesisa. Bai amo ifa ilia ougiha:i da hisi noga:idaafa.

Amo hamobeba:le, didiwilali da hina: da:i bidi lasu uda agoane hawa: hamonana, amola dilia nawi ilia da inia dunu adole lasu hou hamosa. ¹⁴ Be amo hamobeba:le, Na da ilima se hame imunuu. Bai dilisu amola da sia:ne gadosu diasu hina: da:i bidi lasu uda amola gilisili lalala amola ili gilisili, hame lalegagui dunu defele, ogogosu gobelesalasu hou hamonana. Musa: malasudefele, 'Dunu fi da asigi dawa:su hame galea, ilia da wadela:lesi dagoi ba:mu.'

¹⁵ Dilia Isala:ili fi dunu da Nama baligi fa:i dagoi. Be Yuda fi dunu da amo defele hamomu da defea hame. Dilia Giliga:le o Bedele amoma nodone sia:ne gadosu hou mae hamoma. Amola amogawi, Esalalalusu Hina Gode Ea Dioba:le, dafawane ilegele sia: mae sia:ma. ¹⁶ Isala:ili dunu da 'miule' (dougii agoai) amo ilia gawamaga:i hou defele gala. Dunu da gisi noga:i sogega sibi mano ilima ha:i nasu iaha. Be Na da habodane amo defele, Isala:ili dunuma ha:i manudafa ima:bela:? ¹⁷ Isala:ili dunu da loboga hamoi 'gode' amo ilia gasaga gagulaligi dagoi. Defea! Ilisu ilia logo fodoi amoga masa:ne yolesima! ¹⁸ Ilia waini hano bagade nalu, hahawane hina: da:i bidi lasu hou defele hamonana. Ilia da ilima nodosu hou mae dawa:le, gogosiasu fawane hanai gala. ¹⁹ Ilia

da foga mini masunu agoai ba:mu. Amola ilia da hame lalegagui ogogosu gobebe salasu hou hamobeba:le, gogosiamu.”

5

¹ Hina Gode da amane sia:sa, “Dilia gobebe salasu dunu! Goe sia: nabima! Dilia hina bagade sosogo fi dunu! Nabima! Dilia da moloidafa fofada:su hou hamomu da defea galu. Be amane hame hamoiba:le, dilia da se ima:ne fofada:su ba:mu. Dilia da Misiba moilaiga sanisu agoane hamoi amola Da:ibo Goumia efejenisi agoane hamoi dagoi. ² Be odoaga:su dunu da dunu eno bagohame fane legesa. Na da dili huluanema se imunu. ³ Na da Isala:ili ea hou dawa:. E da ea hou Nama wamolegemu hamedei. E da Nama baligi fa:i dagoi. Amola ea fi dunu da Nama nodone sia:ne gadomu da defele hame ba:sa.”

Hosia da Loboga Hamoi ‘gode’ ilima Nodone Sia:ne Gadosu Hou da Wadela:idafa Sia:sa

⁴ Isala:ili dunu da wadela:idafa hou hamobeba:le, ilia Godema sinidigimu hamedei ba:sa. Ili da loboga hamoi ogogosu ‘gode’ amoga gasawane gagulaligi. Ili da Hina Gode da Godedafa sia:mu gogolesa. ⁵ Ili gasa fi hou fedege agoane ilila: amoma ha:giwane diwaneya udidisa. Ili da wadela:i hou hamobeba:le, didigabone dafasa. Amola Yuda dunu da ili gilisili dafasa. ⁶ Ili da ilia sibi amola bulamagau amo Hina Godema gobebe salimusa: oule ahoa, be amoga da ilia hou hame fidisa. Ili da E hogoi helele hame ba:sa. Bai E da ili yolesi dagoi. ⁷ Ili da Hina Gode amo baligi fa:i dagoi. Ili

mano da Hina Gode Ea mano hame. Amaiba:le, ilia amola ilia soge da hedolowane gugunufinisi dagoi ba:mu.

Yuda amola Isala:ili Ela Gegemu

⁸ Gibia sogega dalabede fulaboma! La:ima sogega dawa:digima:ne ga: ga:ma! Beda:ifane moilaiga bululuga masa! Bediamini dunu! Gege-musa: masa! ⁹ Se dabe iasu eso da mana! Amola Isala:ili da wadela:lesi dagoi ba:mu! Isala:ili dunu! Amo hou da dafawanedafa doaga:mu!

¹⁰ Hina Gode da amane sia:sa, “Na da ougi bagade! Bai Yuda ouligisu dunu ilia da Isala:ili soge doagala:le sa:ili, ea soge mogili gegenane lai. Amaiba:le, hano bagade heda:be defele, Na da ilima se bagade imunu. ¹¹ Eno soge dunu da Isala:ili dunu ilima se bagade iaha. Bai ilia sogedafa mogili ilia da fisi dagoi. Amo ea bai da ilia da eno dunu ili fidima:ne adole ba:musa: asi. Be eno dunu da Isala:ili dunu fidimu hamedei ba:i. ¹² Na da Isala:ili fi amola Yuda fi ilima wadela:lesisu iasimu.

¹³ Isala:ili da hi gasa hame olo ba:beba:le, amola Yuda da hi fa:ginisi ba:beba:le, Isala:ili da Asilia soge amoga Asilia hina bagade e ili fidima:ne adole ba:musa: asi. Be e da ilia olo uhinisimu amola ilia fa:ginisi baholesimu hamedei ba:i. ¹⁴ Na da laione wa:me defele, Isala:ili fi amola Yuda fi elama doagala:mu. Na Nisu da ela dadega:mu amola ela yolesimu. Na da ela mini hiouginana ahoasea, enoga fidimu da hamedei ba:mu.

¹⁵ Na da Na fi dunu yolesi dialeawane, ilia da ilia wadela:i hou hamoi defele se nabi

dagoiba:le fawane, Na hohogola masea, ilima buhagimu. Amabela:? Ilia da se nababeba:le, Na hogoma:bela:?"

6

Isala:ili Dunu da Hina Godema Sinidigimusa: Sia:sa be Ogogosa

¹ Isala:ili dunu da amane sia:sa, "Ninia da Hina Godema sinidigimu. E da ninima se iasu. Be E da dafawane nini uhinisimu. E da nini fofa:ginisi, be E da nini fofa:gi amo lala:gilisimu. ² E da eso aduna o udiana ouesalu, nini bu wa:lesimu. Amasea, ninia da Ea midadi amoga bu esalumu. ³ Ninia Hina Gode da Godedafa sia:mu da defea. Eso huluane amoga, hehebolo da maha amola woufo mubi galu gibu da mae yolele osoboga daha. Amo defele, Hina Gode da ninima bu misunu."

⁴ Be Hina Gode da amane sia:sa, "Isala:ili amola Yuda! Na da alima adi hamoma:bela:? Alia Nama asigi hou da hahabe mobi defele hedolowane geasa. Amola alia Nama asigi hou da oubi baea amo da hahabe hedolowane geabe defele ba:sa.

⁵ Amaiba:le, Na da Na balofede dunu alima Na wadela:lesimusa: sia:ne iasu ima:ne asunasi dagoi. Alia da Nama sinidigimu Na da hanai. Amola Na da moloiwane amo hou alima olelei, amane. ⁶ *Na da alia Nama mae yolele asigi hou amo hanai gala. Be alia ohe gobele salasus Na higasa. Na fi dunu da ilia asigi dawa:su ganodini

* 6:6: Ma:diu 9:13; 12:7

Na hou dawa:mu, amo da ohe gobelesalasu hou baligisa.

⁷ Be Na fi dunu da Ga:ina:ne soge ganodini sa:ili, A:dame moilaiga doaga:le, ilia da Na gousa:su hamoi hedolowane giadofai. ⁸ Gilia:de soge da wadela:i hamosu dunu amola fane legesu dunu amoga nabai gala. ⁹ Gobelesalasu dunu da wamolasa dunu gilisisu amo da logoga desegaligi dialebe agoane ba:sa. Iliada Siegeme hadigi sogebi ahoasu logo amogawi fane legesu hou hamonana. Amola ilia da amo hanaiba:le hamosa. ¹⁰ Na da Isala:ili soge ganodini wadela:idadafaliligi ba:i dagoi. Na fi dunu ilila: da loboga hamoi 'gode' ilima nodone sia:ne gadoiba:le, ilia hou wadela:lesi dagoi.

¹¹ Amola dilia Yuda fi dunu! Dilia da wadela:i hou hamobeba:le Na da dilima amolawane se imunusa: eso ilegei dagoi."

7

¹ Na da Na fi Isala:ili amo bu uhinisimusa: amola ili bu bagade gaguma:ne hamomusa: dawa:sea, Na da ilia wadela:i hou hamonanebe fawane ba:sa. Iliadenoma enoma wamolasa. Iliada inia diasu gadelale sa:ili, wamolasa. Ilialogoga eno dunu gagulaligili, liligi wamolasa. ² Na da ilia wadela:i hou hame gogolemu. Be ilia da amoga hamedafa dawa:. Iliawadela:i hou da ilia hou huluane sisiga:sa. Amola Na da amo wadela:i hou ayale ba:lumu hamedei."

Dunu da hina bagade amola Ouligisu Dunuma Odogosa

³ Hina Gode da amane sia:sa, “Dunu da wadela:le ilegele, hina bagade amola ea ouligisu dunu ilima ogogosa. ⁴ Ilia huluane da odoga:su dunu. Ili higa:i hou da laluga gobele nasu ganodini ginabisibi agoane gala. Agi ga:gi hamosu dunu da falaua momagele, agi ga:gi egegema:ne, lalu gegesosa. Amo ogogosu dunu ilia hou da agoaiwane gala. ⁵ Ili da hina bagade ea lolo nabe esoga, hina bagade amola ea ouligisu dunu ilima waini hano bagade iabeba:le, hina amola ea ouligisu dunu da feloale amola gagaoui agoane ba:i. ⁶ Dafawane! Ili da wadela:i ilegei hamobeba:le, gobele nasu lalu agoane nesu. Gasi afaega ilia ougi da nenanu, hahabe lalu agoane heloa:gala:i. ⁷ Ili ougi da gia:i bagadeba:le, ilia da ilia ouligisu dunu fane lelegei. Ili hina bagade huluane da eno baligia enoenia fane lelegei dagoi ba:i, be dunu afae da Nama ili fidima:ne hamedafa sia:ne gadosa.”

Isala:ili amola Eno Fifi Asi Gala

⁸ Hina Gode da amane sia:sa, “Isala:ili dunu da agi ga:gi gogobei agoane gala. Ili da ili sisiga:le fifi asi gala da ili fidimu dawa:sa. ⁹ Be ilia ga fi ili fidimu dawa:beba:le, ilila: gasa da fisi dagoi ba:sa. Be amo ilia hame dawa:. Ili eso da mugamu gadenei, be amo ilia hame dawa:. ¹⁰ Isala:ili fi dunu ilia gasa fi hou da fedege agoane ilima diwaneya udidisa. Se nabasu hou bagade da ilima doaga:i dagoi. Be amo mae dawa:le, ilia da Na, ilia Hina Gode, Nama hame sinidigi. ¹¹ Isala:ili da gagaoui musuni defele, udigili dadoula hahagila ahoa.

Degabo ilia da Idibidi ilia ili fidima:ne wele adole ba:sa. Amalu, ilia Asilia amoma hehenasa. ¹² Be ilia da sio agoane baligili ahoasea, Na da ili gagulaligima:ne, efega ididiginisimu. Ili wadela:i hou bagade hamobeba:le, Na da ilima se imunu. ¹³ Ili da wadela:lesi dagoi ba:mu! Ili da Na yolesiagai amola Nama lelei dagoi. Ili da wadela:lesi dagoi ba:mu! Na da ili gaga:musa:dawa:i, be ilia da Nama ogogole fawane nodone sia:ne gadosu. ¹⁴ Ili da Nama moloiwane hame sia:ne gadoi. Be ilia da udigili hame lalegagui dunu agoane, ili gobebe gisalu gagala:sa amola a:iya gusa:sa. Ili da gagoma amola waini hano adole ba:ma:ne sia:ne gadosea, ilia da hame lalegagui dunu agoane ilia da:i fofa:ginisisa. Dafawane! Ili da lelesu dunudafa!

¹⁵ Na da ili fofoi amola ilima gasa i. Be ilia da Na wadela:ma:ne ilegesu. ¹⁶ Ili da Na yolesili, gasa hame ogogosu 'gode' ilima fa:no bobogelalu. Ili da guga:loi oulali defele, molole hamomu hamedei. Ili ouligisu dunu da gasa fili sia:beba:le, ilia da ludulala se nabawene bogomu. Amasea Idibidi dunu da oumu.

8

Isala:ili Dunu da Ogogole 'gode' ilima Nodone Sia:ne Gadobeba:le, Hina Gode da Ilima Se Ima:ne Sia:i

¹ Hina Gode da amane sia:sa, "Dawa:digima:ne ga: ga:ma! Buhiba da gogili daha, amo defele, ha lai dunu da Na soge doagala:sa. Na fi dunu da gousa:su Na da ilima hamoi, amo fi dagoi amola Na olelesu amoga lelei dagoi. ² Ili da

ogogole Na da ilia Gode sia:sa, amola ilia da Na fi ilia sia:sa, amola ilia Na dawa: ilisu sia:sa. ³ Be ilia da moloidafa hou higale yolesiagai dagoi. Amaiba:le, ilia ha lai dunu da ili sefasimu.

⁴ Na fi dunu da hina bagade ilelegei. Be ilisu da amo hou hamosu. Ili da ouligisu dunu ilelegei. Be ilia Nama hame adole ba:i. Ili da ilia silifa amola gouli lale, ogogosu 'gode' loboga hamoi. Be amo liligi da ilia hou wadela:lesimu fawane. ⁵ Na da gouliga hamoi bulamagau gawali (Samelia moilai dunu da amoma nodone sia:ne gadosa) amo Na bagadewane higasa. Na da ilima baligiliwane ougi gala. Ili da habowali seda udigili loboga hamoi ogogole 'gode' ilima nodone sia:ne gadoma:bela:? ⁶ Isala:ili hawa: hamosu dunu da amo 'gode' ea loboga hamoi. Be amo da 'gode' liligi hame. Gouliga hamoi bulamagau gawali (Samelia dunu da amoma sia:ne gadosa) da goudane fofonobone fasi dagoi ba:mu. ⁷ Ili da wadela:i hou fonobahadi gagoma hawa: agoane bugisia, amo da alebeba:le, ilia da se iasu bagadedafa ba:mu. Gagoma bugi ea fage da hame denesisia, amoga agi ga:gi hamomu da hamedei ba:mu. Be amo bugi da gagoma noga:le legeiyaba, ga fi dunu da amo huluane na dagoi ba:la:loba. ⁸ Isala:ili fi da eno osobo bagade fifi asi gala amo defele hamoi dagoi. Ili da ofodo goudane fasi agoai ba:sa. ⁹ Ili da sigua dougi agoane, gawamaga:i hamoi dagoi. Ili da ilila: hanaiga ahoa. Ili da Asilia fi ili fidima:ne adole ba:musa: asi. Amola eno fifi asi gala ilia, ili gaga:ma:ne, ilima bidi iaha. ¹⁰ Be wali Na da ilima se ima:ne, ili gagadomu. Asilia hina

bagade da ili banenesisia, ilia da se nababeba:le sosona:gia:mu.

¹¹ Isala:ili dunu da wadela:i hou fadegama:ne, oloda bagohame hamosa. Be amo oloda da ilia wadela:i hou hame fadegasa. Ili da amogawi ogogole gobe le salasu hou hamobeba:le, bu baligili wadela:i hamosa. ¹² Na da Na fi dunuma olelema:ne, sia: bagohame dedesa. Be ilia da amo olelesu da ga fi ilia olelesu defele, higasa. ¹³ Ili da Nama gobe le salasu hou hamosa, amola amo gobe le salasu hu naha. Be Na, Hina Gode, da ilima hahawane hame gala. Amola wali Na da ilia wadela:i hou bu dawa:mu, amola ilima se imunu. Na da ili Idibidi sogega bu asunasimu.

¹⁴ Isala:ili dunu ilia da hina bagade diasu gaguli gagai. Be ilia Hahamosu Dunu amo ilia da gogolei dagoi. Yuda fi dunu ilia da gagili sali moilai bai bagade gaguli gagai. Be Na da ilia hina bagade diasu huluane amola moilai bai bagade huluane ulagima:ne, lalu iasimu.”

9

Hosia da Isala:ili Se Iasu Ba:ma:ne Sia:sa

¹ Isala:ili dunu! Dilia lolo nabe hame lalegagui dunu agoane hamonana, amo yolesima! Dilia da dilia Godema baligi fa:le, E yolesi dagoi. Soge huluane ganodini, dilia da uda hina: da:i bidi lasu defele, dilila: da:i amo ogogosu ‘gode’ Ba:ile ema bidi lai dagoi. Dilia dawa:loba amo da udigili Ba:ile ea dilima gagoma bidi ibayale amoga dilia nodoi. ² Be wali hedolowane, dilia gagoma amola olife susuligi da defele hame ba:mu. Amola waini hano da ebelei dagoi ba:mu.

³ Isala:ili dunu da Hina Gode Ea soqe ganodini hame esalebe ba:mu. Ila da Idibidi soqega masunu amola Asilia soqe ganodini, sema ha:i manu nanebe ba:mu. ⁴ Amo ga fifi lai soqe ganodini, ilia da Hina Godema waini iasu amola gobebe salasu imunu hamedei ba:mu. Dunu da idigisu amoga ha:i nasea, ledoo hamoi dagoi ba:mu. Amo defele, Isala:ili dunu da sema ha:i manu nasea, ledoo hamoi dagoi ba:mu. Ila da ha:i sadima:ne fawane manu. Mogili, Hina Gode Ea Debole Diasuga imunusa: gaguli masunu da hamedei ba:mu. ⁵ Amasea, Hina Godema Ea nodoma:ne, Lolo Nabe ilegei eso da doaga:sea, ilia da adi hamoma:bela:?

⁶ Wadela:su eso da doaga:sea, Isala:ili dunu da afagogolesi dagoi ba:mu. Amasea, Idibidi dunu da ilia bogoi da:i hodo gagadosea, Memefisi moilai bai bagadega uli dogomu. Ila silifa gobolo da fisi dagoi ba:mu, amola soqebi amogawi ilia diasu da musa: danu da aya: gaga:nomei amola gagalobo amoga dedebei dagoi ba:mu.

⁷* Se imunu eso da doaga:i dagoi. Isala:ili dunu da ilia wadela:i hou hamoi defele dabe lamu. Amo hou da doaga:sea, Isala:ili dunu huluane da noga:le dawa:mu. Dilia da amane sia:sa, "Amo balofede dunu da gagaoui. E da Gode Ea A:silibu amoga ba:la:lusu hamosa hisu sia:sa. Be e da doulasi dagoi." Dilia da wadela:i hou baligili hamoi dagoiba:le, nama higasa. ⁸ Gode da na amo balofede dunu ilegei. E da na Ea fi dunuma sisasu olelema:ne asunasi. Be na da habidili ahoasea, dilia da na sio agoane sanenisimusa:

* 9:7: Luge 21:22

dawa:lala. Hina Gode Ea sogedafa amo ganodini, dunu huluane da Gode Ea balofede dunuma ha lai dagoi. ⁹ †Ilia Gibia moilaiga wadela:le hamoi, amo defele wadela:i hou baligiliwane hamoi dagoi. Gode da ilia wadela:i hou bu dawa:le, ilima se bagade imunu.

Isala:ili ea Wadela:i Hou amola Amo ea Dabe

¹⁰ ‡Hina Gode da amane sia:sa, “Waini fage da hafoga:i soge ganodini legei ba:sea, da hahawane ba:sa. Na da Isala:ili degabo ba:le, amo defele hahawane ba:i. Figi fage degabo yoi ba:sea, amo amola da noga:idafa. Na da Isala:ili aowalalia degabo yoi ba:loba, amo defele hahawane ba:i. Be Isala:ili fi da Bio Goumiga doaga:loba, ilia da Ba:ilema nodone sia:ne gadosu mui. Amola hedolowane, ilia da ilia wadela:i ogogosu ‘gode’ (ilima ilia da asigisu) amo ilia hou defele, ilia da wadela:idafa hamoi dagoi ba:i.

¹¹ Isala:ili ea gasa bagade hou da sio agoane hagili hobeamu. Ili da mano lamu hamedei ba:mu. Ili uda da bu abula agui hame ba:mu.

¹² Be ilia da mano lamu ganiaba, Na da amo mano gaoule ahoana:loba, amola afae esalebe hame ba:la:loba. Na da Isala:ili fi yolesiagasea, ilia da se baligiliwane nabimu.”

¹³ Hina Gode, na da ilia mano enoga de-segawane fane lelelala, amo ba:sa. ¹⁴ Di amo dunuma hamoma:ne, na da adi adole ba:ma:bela:? Ili uda aligime hamoma:ne hamoma! Ili mano ouga:ne dodo iasu hamedema:ne hamoma!

† 9:9: Bisisu 19:1-30 ‡ 9:10: Idisu 25:1-5

Hina Gode da Isala:ili Fi ilima Se Ima:ne Fofada:sa

¹⁵ Hina Gode da amane sia:sa, “Isala:ili dunu ilia wadela:i hou da Giliga:le moilaiga mui. Amogawi, Na da ilima higasu mui. Amola, ilia wadela:le hamobeba:le, Na da ili Na sogega gadili sefasimu. Na da ilima bu hame asigimu. Bai ilia ouligisu dunu huluane da Nama lelei dagoi. ¹⁶ Isala:ili dunu da sagai amo ea difi da bioi dagoi amola fage legemu hamedei, Isala:ili da agoai gala. Ili da mano hame lamu. Be ilia da mano lamu ganiaba, Na da amo ilia dogolegei mano medole lelegela:loba.”

Hosia da Isala:ili Fi Dunu Ili Hou Olelesa

¹⁷ Gode (Ema na da hawa: hamonana) E da Ea fi dunu yolesiagamu. Bai ilia da Ea sia: hame nabasu. Ili da fifi asi gala amo ganodini udigili lalebe dunu ba:mu.

10

¹ Isala:ili fi dunu da waini efe amo da waini fage bagohame legei, amo defele ba:i. Ili da baligili bagade gaguiwane hamobeba:le, bu oloda bagohame gagui. Ili soge da ha:i manu bagade heda:beba:le, ilia da sema igi ganumu amo baligili nina: hamoi dagoi.

² Be dunu amo da ilia dogo ganodini ogogosu hou fawane hamonana, amo da wali ilia wadela:i hou hamobeba:le, se bagade nabimu. Gode da ilia oloda gadelale salimu amola ilia sema igi ganumu amo wadela:lesimu.

³ Amo dunu da wali hedolowane amane sia:mu, “Ninia da wali hina bagade hame gala.

Bai ninia da Hina Godema hame beda:i. Be hina bagade dunu amola da nini fidimu hamedei ba:mu. ⁴ Ilia da udigili sia: daha. Amola ilia ogogole sia: ilegesa amola udigili gousa:su hamosa. Dunu ilia da osobo gidinasuga dogosea, bogosu gisi da hedolo heda:mu. Amo defele, moloidafa hou da sinidigili, moloi hame hou agoai ba:sa.

⁵ Dunu amo da Samelia moilai bai bagadegawi esalebe da beda:mu. Ilia da Bedele gouliga hamoi bulamagau gawali fisi dagoiba:le, heawini dimu. Ili amola gobebe salasu dunu (ili da amo gouliga hamoi bulamagau ea hawa: hamosa) da heawini dimu. Asilia dunu da ea gouli gadofu houga:sea, ilia da a:iya gusa:mu. ⁶ Asilia dunu da amo 'gode' loboga hamoi ilia hina bagade amoma nodoma:ne, Asilia sogega gaguli masunu. Amola Isala:ili da ga fi ilia sia: amo fa:no bobogebale, gogosiasu ba:mu. ⁷ Isala:ili hina bagade da ifa da:fe hanoga mini ahoabe agoai, gaguli asi dagoi ba:mu. ⁸ *A:ifene moilai bai bagade agolo da:iya sema sogebi (amogawi Isala:ili dunu da loboga hamoi 'gode' ilima nodone sia:ne gadolalebe) da wadela:lesi dagoi ba:mu. Wadela:i galalobo amola aya: gaga:nomei da ilia oloda dedebomu. Isala:ili dunu da goumi alelalo amoga amane wele sia:mu, "Nini wamolegema!" amola agolo alelalo amoga, "Nini dedeboma!" amane wele sia:mu.

Hina Gode da Isala:ili Fi ilima Se Ima:ne Fofada:i

* **10:8:** Luge 23:30; Wamolegei Sia: Olelesu 6:16

⁹ †Hina Gode da amane sia:sa, “Isala:ili dunu da Gibia moilai bai bagadega muni wadela:le hamosu, mae yolele wadela:le hamonana wali doaga:i. Amaiba:le, Gibia moilai bai bagadega ilia da gegesu ba:mu. ¹⁰ Na da amo wadela:le hamosu fi ilima doagala:le, ilima se imunu. Fifi asi gala ilia da gilisili Isala:ili fi ilima gegemu, amola Isala:ili dunu ilia wadela:i bagohame hamoiba:le, se iasu ba:mu.

¹¹ Isala:ili da musa:, waha debe bulamaga-
gau aseme amo noga:le olele amola gala:ine
dabimusa: momagele amola hamomusa: esalebe
agoane ba:i. Be na da fedege agoane ea
gonomagi da:iya gasa bagade hawa: hamosu
hamoma:ne, youge legemu dawa:i galu. Na da
Yuda amo osobo gidinasu hiougima:ne hamoi
amola Isala:ili da osobo gagaoudama:ne gisi
hiougima:ne hamoi. ¹² ‡Na da amane sia:i,
‘Dilia noga:le fima:ne, gaheabolo osobo gidi-
nama. Moloidafa hou bugima. Amasea, dilia
da Nama asigiwane esalea, dilia da hahawane
hou gamisu agoane lamu. Na, dilia Hina Gode,
Nama sinidigimu eso da doaga:i dagoi. Amasea,
Na da dilima masea, hahawane olofosu dilima
sogadigimu.

¹³ Be dilia da amo mae dawa:le, wadela:i hou
bugili, amola amo ea gamisu fai. Dilia da fedege
agoane, ogogosu ea fage amo mai dagoi.

Dilia da dilia gegesu ‘sa:liode’ amola dadi gagui
dunu bagohame, amo dilia noga:le gaga:mu
dafawaneyale dawa:beba:le, ¹⁴ gegesu da dilia fi

† 10:9: Bisisu 19:1-30 ‡ 10:12: Yelemmaia 4:3

dunuma doaga:mu amola dilia gagili sali moilai bai bagade huluane da wadela:lesi dagoi ba:mu. Eso afaega, hina bagade Sia:lama:ne da gegene, Bede Abele moilai wadela:lesi. Amola emelali amola ilia manolali da medole dadalega:le sali dagoi ba:i. Dilima misunu hou da amo hou agoane ba:mu. ¹⁵ Dilia Bedele dunu! Amo hou da dilima doaga:mu. Bai dilia da baligiliwane wadela:le hamoi dagoi. Gegesu da musia, Isala:ili hina bagade da bogomu.”

11

Gode da Ema Lelesu Dunu ilima Asigisa

- ¹ *Hina Gode da amane sia:sa,
 “Isala:ili ea goi hadini esoga, Na da ema asigisu.
 Na da e Nagofe agoane e Idibidi sogega esalu amo gadili welegai.
- ² Na ema bagoame wei, be e da Nama bagoame baligi fa:i.
 Na dunu da Ba:ilema gobebe salasu.
 Ili da loboga hamoi ogogole ‘gode’ ilima gabusiga: manoma gobebe salasu.
- ³ Be Na Nisu da Isala:ilima ahoasu hou olelei.
 Na da Na fi dunu Nima sogoba:le guda:i.
 Na da ili noga:le ouligi.
 Be ilia da Nama hame nodoi.
- ⁴ Na da asigiliwane ili Nima hiougia guda:i.
 Na da youge ilia mugia galu amo fadegai
 amola Na da ilima ha:i manu imunusa:
 begudui.

* **11:1:** Gadili Asi 4:22; Ma:diu 2:15

⁵ Ilia Nama sinidigimu higasa. Amaiba:le, ilia da Idibidi sogega dafawane buhagima:ma. Amola Asilia fi da ili ouligimu. ⁶ Gege su da ilia moilai ganodini doasa:ili, moilai logo ga:su da mugululi sa:imu. Na fi dunu da ilia hanaiga hamobeba:le, gege su da ili wadela:lesimu. ⁷ Ilia da dafawane Nama baligi fa:lala. Youge da ilia mugi da:iya dialebeba:le, ilia da a:iya gusa:mu. Be enoga da amo youge hame gagua gadolesimu.

⁸ †Isala:ili! Na da habodane di yolesima:bela?
 Na da habodane di fisima:bela?
 Na da A:dama moilai bai bagade amola
 Siboime moilai bai bagade
 Amo wadela:lesi dagoi.
 Be Na da habodane amo defele di gugunufin-
 isima:bela?
 Na dima bagadewane asigisa.
 Amaiba:le, Na da di gugunufinisimu
 hamedei ba:sa.

⁹ Na da dima ougili se bidi hame imunu.
 Na da Isala:ili bu hame wadela:lesimu.
 Bai Na da mafua dunu hame, Na da Gode.
 Na, Hadigi Gode, Na da ani esala.
 Na ougiliwane dima hame misunu.

¹⁰ Na da Na fi ilia ha lai dunu ilima laione wa:me agoane gogonomomu. Amasea, Na fi da Nama fa:no bobogemu. Ilia da guma:dini esalu, hedolo Nama misunu. ¹¹ Ilia da Idibidi ganini, sio agoane hedolo hagili misunu, amola Asilia ganini, 'dafe' sio defele hedolo hagili misunu. Na da ilia ilila: diasudafa amoga bu oule misunu. Na, Hina Gode, da sia:i dagoi."

† 11:8: Mousesee ea Malasu 29:23

Hina Gode da Isala:ili amola Yuda ilima bu Se Ima:ne Fofada:i

¹² Hina Gode da amane sia:sa, “Isala:ili dunu ilia ogogosu hou da Na sisiga:sa. Na da Dafawanedafa amola Hadigi Gode. Be Yuda fi dunu da Nama lelesu hou gebewane hamonana.”

12

¹ Hawa: hamosu huluane Isala:ili dunu da hahabe ganini asili gasia hamobe, da hamedei amola wadela:idafa ba:sa. Lelesu hou amola gugunufinisisu hou da bagade heda:sa. Iliya da Asilia fi ilima gousa:su hamosa, amola Idibidi fi ilima bidi lasu hou hamosa.”

² Hina Gode da Yuda fi ilima diwaneya udidimu gala. Amola Isala:ili fi ilia hamobeba:le, E da ilima se dabe imunu. Iliya hamobeba:le, E da ilima dabemu. ³ *Iliya aowalalia eda Ya:igobe amola Iso ela da gilisili ela ame ea hagomo ganodini esala, ela da ludui. Ya:igobe da asigilaloba, e da Godema ludui. ⁴ †E da a:igele dunuma luduli, osa:le heda:i. E da dinanu, a:igele dunu ema hahawane dogolegele ima:ne adole ba:i. Amola Bedele sogega, Gode da ninia aowalali dunu Ya:igobe ema misini, ema sia:i.

⁵ Amo Gode da Hina Gode Bagadedafa. Ninia da Ema nodone sia:ne gadosea, Hina Gode Dio amoga sia:ne gadoma:mu. ⁶ Amaiba:le, dilia Ya:igobe egaga fi! Dilia Gode Ea hou dafawaneyale dawa:ma, amola Ema sinidigima! Ema madela:gili, moloidafa hou hamoma. Amola

* 12:3: Mui 25:26; Mui 32:24-26 † 12:4: Mui 28:10-22

Gode Ea hawa: hamosu ba:ma:ne, gebewane ouesaloma.

Eno Fofada:su Hou

⁷ Hina Gode da amane sia:sa, “Isala:ili dunu da Ga:ina:ne dunu defele, gigiadofasu hou hamonana. Ili da hanaiba:le ilima bidi lasu dunu ilima ogogosa. Ili dioi defei ba:su liligi da giadofale dioi defei olelesa. ⁸ Ili da amane sia:sa, ‘Defea! Ninia da bagade gagui gala. Amola ninia da dunu eno ilima liligi ogogole bidilaiba:le, ilia da ninima diwaneya udidimu da hamedei.’ ⁹ ‡Be Na, dilia Hina Gode, Na da dili Idibidi sogega fisili masa:ne, ga oule misi. Amola, dilia da hafoga:i soge ganodini, abula diasuga esalea, Na da dilima misi. Na hamomuba:le, dilia da bu abula diasu ganodini esalebe ba:mu. ¹⁰ Na da balofede dunu ilima sia:ne, ilima esala ba:su bagohame amoga olelei. Ili lafidili, Na da Na fi dunuma sisasu bagohame olelei. ¹¹ Be dilia da Gilia:de sogega, loboga hamoi ogogole ‘gode’ ilima nodone sia:ne gadolala. Amo hou hamosu dunu da bogosu ba:mu. Dilia da bulamagau gawali Giliga:le sogega gobe sala. Be amogawi, oloda huluane da ma:buale, igi fawane gegevole legei ba:mu.”

¹² §Ninia aowalali eda, Ya:igobe, da hemonega Mesoubouda:imia sogega hobea:i. Amogawi, e da uda lamusa:, dunu eno ea sibi ouligisu hawa: hamosu. ¹³ **Hina Gode da Isala:ili dunu Idibidi soge ganodini udigili hawa: hamonana esalu,

‡ 12:9: Gobele Salasu 23:42-43 § 12:12: Mui 29:1-20

** 12:13: Gadili Asi 12:50-51

amo gaga:ma:ne amola ouligima:ne, balofede dunu asunasi. ¹⁴ Isala:ili dunu ilia hamobeba:le, Hina Gode da ougi bagade gala. Ili da wadela:le hamoiba:le, bogosu dabe lamu da defea. Ili da Ema gogosiasu iabeba:le, Hina Gode da ilima se dabe imunu.

13

Isala:ili Fi ilima Dagomusa: Fofada:su

¹ Musa:, Ifala:ime fi da sia:beba:le, Isala:ili fi eno da beda:i galu. Ili da Ifala:ime fi ilima nodone ba:i. Be ilia da Ba:ilema nodone sia:ne gadobeba:le, wadela:le hamoi. Amo hamobeba:le, ilia da bogosu dabe lamu. ² Ili da wadela:i hou hamonana. Ili da loboga ogogole ouli 'gode' hamone, ilima nodone sia:ne gadomusa:, hamosa. Ili silifaga ogogole 'gode' hamosa. Amo ilia da asigi dawa:su ganodini dawa:le, loboga hamosa. Amasea, ilia da amane sia:sa, "Amoga gobelesalasu hou hamoma!" Mafua dunu da habodane udigili loboga hamoi bulamagau gawali amo nonogoma:bela:?

³ Amaiba:le, amo dunu da hahabe mobi defele hedolowane geamu. Ili da hahabe oubi baea geabe defele, hedolo alalolesi dagoi ba:mu. Ili da hafoga:i gisi amo dadabisu sogebiga foga mini ahoa amola mobi amo da mobi heda:suga ahoabe, agoane ba:mu.

⁴ Hina Gode da amane sia:sa, "Na da dilia Hina Gode! Na da dili Idibidi sogega esalu fisili masa:ne gadili asunasi. Dilia da eno Gode hame, Na fawane. Nisu da dilia Gaga:su Dunu. ⁵ *Na

* 13:5: Mousesee ea Malasu 8:11-17

da hafoga:i wadela:i soge ganodini dili ouligi.
 6 Be dilia da soge noga:idafo amo ganodini golili sa:ili, hedolowane sadi dagoi ba:i. Amalalu, dilia da gasa fili, dilia Na gogolei. 7 Amaiba:le, Na da laione wa:me defele, dilima doagala:mu. Na da 'lebade' wa:me defele, dilima doagala:musa: logo legei dialumu.

8 Bea wa:me amo ea mano fisi defele, Na da dilima doagala:le, dilia da:i dudugale fasimu.

9 Isala:ili fi dunu! Na da dili wadela:lesimu. Amasea, dili fidima:ne, nowa esalabala?

10 †Dilia da hina bagade amola ouligisu dunu lama:ne adole ba:su. Be ilia da habodane dilia fi gaga:ma:bela:? 11 ‡Na da dilima ougiba:le, hina bagade ili dilima i. Amola Na da baligiliwane ougiba:le, amo hina bagade ili fadegai.

12 Isala:ili ea wadela:i hou da dedena sa:i dagoi, amola amo dedena sa:i da noga:le momagele legei diala. 13 Isala:ili da fifi masunu gala. Be e da gagaouiba:le, fifi masunu da hamedei ba:mu. E da mano dudubu lalelegemu gadenei gala, amo da ea ame ea hagomo yolesimu hihini dialebe, amo agoaiwane gala. 14 §Na da amo fi dunu da bogoi soge amoga mae sa:ima:ne amola bogosu ea gasaga mae fama:ne, hamedafa gaga:mu. Bogosu! Dia olo gia:su amo oule misa! Bogoi soge! Dia wadela:su oule misa! Na da amo dunu fi ilima bu hame asigimu. 15 Be Isala:ili da wadela:i gagalobo defele, hahawane heda:i dagoi ba:sa ganiaba, Na da gia:i bagade gusudili mabe fo hafoga:i sogega misi amo iasili,

† 13:10: 1 Sa:miuele 8:5-6 ‡ 13:11: 1 Sa:miuele 10:17-24,15:26

§ 13:14: 1Golidia 15:55

amo da ilia gu hano bubuga:su amola hano uli dogoi hafoga:mu. Amo fo da ilia noga:i liligi huluanedafa mini fasimu. ¹⁶ Samelia fi da Nama lelei dagoiba:le, ilia da se dabe iasu ba:ma:mu. Samelia fi dunu da gegesu ganodini bogomu. Mano dudubu da osoba gisalugala:i dagoi ba:mu. Amola abula agui uda ilia da:i da dudugai dagoi ba:mu.”

14

Hosia da Isala:ili ilia Hina Godema Bu Misa:ne Edegei

¹ Isala:ili dunu! Dilia Hina Godema bu sini-digima! Dilia da wadela:le hamoiba:le, didigabone dafai dagoi. ² Hina Godema sinidigima! Amola amo sia:ne gadosa gobe le iasu defele Ema ima, amane, “Ninia wadela:i hou huluane gogolema:ne olofoma amola ninia sia:ne gadosu nabima! Amalu ninia ilegele sia:i defele, ninia da Dima nodomu.

³ Asilia da nini gaga:mu hame dawa:, amola gegesu hosi da nini gaga:mu gogolesa. Ninia bu ninia loboga hamoi ogogosu ‘gode’ ilima ‘Godedafa’ dio hame asulimu. Hina Gode! Di da dunu amo da fidisu dunu eno hame gala, ilima gogolema:ne olofosu imunusa: dawa:.”

Hina Gode da Gaheabolo Esalusu, amo Isala:ili Fi ilima Imunusa: Ilegesa

⁴ Hina Gode da amane sia:sa,
 “Na da Na fi dunu Nama bu hiougia guda:mu.
 Na da Na dogo huluane amoga ilima asigimu.

Na da ilima bu hame ougimu.

⁵ Na da gibu amo da hafoga:i soge fidibi defele,
Na fi dunu fidimu.

Ilia da mosoi agoane soge falegalesimu.

Ilia da Lebanone ifa defele,
ifa difi modosa:i agoane ba:mu.

⁶ Ilia da gaheabolo lula heda:su defele, gahe-
abolo esalusu ba:mu.

Amola ilia da olife ifa defele, nina: hamoi
dagoi ba:mu.

Ilia da Lebanone dolo ifa defele,
gabusiga: noga:i nabimu.

⁷ Ilia da bu Na Gaga:su hou amoha esalumu.

Ilia da ifabi noga: idafa defele, noga:le
heda:mu.

Ilia da waini sagai defele, fage bagohame
legemu.

Dunu da Lebanone waini hano amoma no-
dosa,

amo defele fifi asi gala da Na fi dunuma
nodomu.

⁸ Isala:ili dunu da bu loboga hamoi ogogosu
'gode' ilima hame dawa:mu.

Na da dialui ifa defele, ili ougigala:mu.

Na da ilia hahawane dogolegele hou huluane
ea bai gala."

Sia: Dagsu

⁹ Bagade dawa:su dunu da amo dedena sa:i sia:
noga:le dawa:mu da defea. Amola ilia da amo
sia: ilia dogo ganodini ligisimu da defea. Hina
Gode Ea hou huluane da moloidafa. Amola mloi
dunu da amoga fa:no bobogebaba:le, esalusu
ba:lala. Be wadela:i hamosu dunu da Gode Ea
hou higabeba:le, didigabone dafasa.

Sia: ama dagoi

GODE EA SIA: IDA:IWANE GALA
The Holy Bible in the Bedamuni language of Papua
New Guinea
Buk Baibel long tok ples Bedamuni

Copyright © 2000 Tom Hoey

Language: Bedamuni (Beami)

Translation by: Tom Hoey

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2019-12-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Mar 2023 from source files dated 30 Nov 2021

28e512c8-4603-5063-83de-bc2fd6fa3b51